

32003R1139

L 160/22

URADNI LIST EVROPSKE UNIJE

28.6.2003

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1139/2003**z dne 27. junija 2003****o spremembi Uredbe (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s programi spremljanja in živalskimi tkivi s specifičnim tveganjem**

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 999/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o določitvi podrobnih pravil za preprečevanje, obvladovanje in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij ⁽¹⁾, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1003/2001 ⁽²⁾, in zlasti člena 23 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 999/2001 določa predpise za spremljanje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (TSE) pri ovcah in kozah, skupaj s spremljanjem vzorcev živali, ki niso bile zaklane za prehrano ljudi. Opredelitev te skupine živali je treba pojasniti, da se prepreči neustrezno izbiranje vzorcev.
- (2) Uredba (ES) št. 999/2001 predvideva ukrepe za izkoreninjenje bolezni po potrditvi TSE pri ovcah in kozah. Zaradi zbiranja epidemioloških podatkov je treba na živalih, uničenih po teh ukrepih, opraviti namenske preskuse.
- (3) Pri ovčjih in kozjih čredah obstaja teoretična možnost pojava BSE. Pri teh živalih ni možno uporabljati rutinskih metod za razlikovanje med okužbo z BSE in okužbo s praskavcem. Stopnja infektivnosti v ileumu je pri obeh boleznih pomembna od zgodnje faze okužbe. Kot previdnostni ukrep je treba ileum ovc in koz vseh starosti dodati na seznam živalskih tkiv s specifičnim tveganjem.
- (4) Znanstveni pripravljalni odbor je v svojem mnenju z dne 7. in 8. novembra 2002 o porazdelitvi infektivnosti TSE v tkivih prežvekovalcev priporočil, da se tonzile govedi vseh starosti določijo kot organi, ki predstavljajo tveganje glede bovine spongiformne encefalopatije (BSE).
- (5) Znanstveni pripravljalni odbor je izjavil, da je treba pri govejih živalih, namenjenih za prehrano ljudi, pri izkoščevanju mesa z glave in izrezovanju jezikov, preprečiti možnost onesnaženja s tkivi centralnega živčnega sistema in tonzil, da se prepreči vsako tveganje glede BSE.

- (6) Ker je stanje govejih glav odvisno predvsem od skrbnega ravnanja z njimi in varnega zaprtja luknje od strela in foramna magnuma, morajo biti v klavnicah in izrecno pooblaščenih razsekovalnicah vzpostavljeni sistemi nadzora.
- (7) Pravila za odpošiljanje trupov, polovic in četrti, ki ne vsebujejo tkiv s specifičnim tveganjem, razen hrbtnice, v druge države članice brez njihovega predhodnega dovoljenja je treba razširiti tudi na polovice, razsekane na največ tri kose, tako da bodo odražala dejansko trgovino med državami članicami.
- (8) Uredba (ES) št. 1774/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 808/2003 ⁽⁴⁾, določa pravila glede zdravstvenega varstva živali in javnega zdravstva v zvezi z zbiranjem, prevozom, hranjenjem, ravnanjem, predelavo ter uporabo ali uničenjem vseh stranskih proizvodov živalskega izvora, ki niso namenjeni za prehrano ljudi, skupaj z njihovim dajanjem na trg in v določenih posebnih primerih, njihovim izvozom in tranzitom. Posebna pravila za odstranitev in uničenje takšnih proizvodov, predvidena v Prilogi XI k Uredbi (ES) št. 999/2001 je torej treba črtati.
- (9) Zato je treba Uredbo (ES) št. 999/2001 ustrezno spremeniti.
- (10) Ukrepi, določeni v tej uredbi, so skladni z mnenjem Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloge III in XI k Uredbi (ES) št. 999/2001 se spremenijo v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Uporabljati se začne s 1. oktobrom 2003.

⁽¹⁾ UL L 147, 31.5.2001, str. 1.

⁽²⁾ UL L 152, 20.6.2003, str. 8.

⁽³⁾ UL L 273, 10.10.2002, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 117, 13.5.2003, str. 1.

Nove določbe Priloge XI, del A, točka 1(a)(ii) k Uredbi (ES) št. 999/2001, kot so določene v točki 2 Priloge k tej uredbi, se uporabljajo za živali, zaklane od 1. oktobra 2003 naprej.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 27. junija 2003

Za Komisijo
David BYRNE
Član Komisije

PRILOGA

Priloge III in XI se spremenita:

1. Priloga III se nadomesti z naslednjo:

„PRILOGA III

SISTEM SPREMLJANJA

POGLAVJE A

I. SPREMLJANJE PRI GOVEDU

1. Splošno

Spremljanje pri govedu se opravlja v skladu z laboratorijskimi metodami iz Priloge X, Poglavje C, točka 3(1)(b).

2. Spremljanje pri zaklanih živalih za prehrano ljudi

2.1 Vse govedo, starejše od 24 mesecev:

- ki je bilo predmet posebnega zakola v sili⁽¹⁾, kot je opredeljen v členu 2(n) Direktive Sveta 64/433/EGS⁽²⁾, ali
- ki je bilo zaklano v skladu s Prilogo I, Poglavje VI, točka 28(c) k Direktivi 64/433/EGS, razen živali brez kliničnih znakov, zaklanih v okviru kampanje izkoreninjanja bolezni, se testira na BSE.

2.2 Vse govedo, starejše od 30 mesecev:

- ki je brez posebnosti zaklano za prehrano ljudi, ali
- ki je zaklano v okviru kampanje izkoreninjanja bolezni v skladu s Prilogo I, Poglavje VI, točka 28(c) Direktive 64/433/EGS, ki pa ne kaže kliničnih znakov bolezni, se testira na BSE.

2.3 Z odstopanjem od točke 2.2 in za govedo, ki je rojeno, gojeno in zaklano na njenem ozemlju, se lahko Švedska odloči za pregled samo naključnega vzorca. Vzorec zajema vsaj 10 000 živali na leto.

3. Spremljanje pri živalih, ki niso bile zaklane zaradi prehrane ljudi

3.1 Vse govedo, starejše od 24 mesecev, ki je poginilo ali je bilo pokončano, vendar ni bilo:

- pokončano z namenom uničenja na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 716/96⁽²⁾,
- pokončano v okviru epidemije, kot je slinavka in parkljevka,
- zaklano za prehrano ljudi, se testira na BSE.

3.2 Države članice se lahko odločijo za odstopanje od določb točke 3.1 na odročnih območjih z nizko gostoto živali, kjer ni organiziranega zbiranja mrtvih živali. Države članice, ki to odstopanje uporabijo, o tem obvestijo Komisijo in predložijo spisek območij, za katera se uporablja odstopanje. Odstopanje ne more zajeti več kot 10 % populacije goveda v državi članici.

4. Spremljanje pri živalih, kupljenih z namenom uničenja na podlagi Uredbe (ES) št. 716/96

4.1 Vse živali, ki so predmet zakola v sili ali za katere je pri pregledu pred smrtjo ugotovljeno, da so bolne, se testirajo na BSE.

4.2 Vse živali, starejše od 42 mesecev, rojene po 1. avgustu 1996, se testirajo na BSE.

4.3 Naključni vzorec živali, ki jih ne pokrivata točki 4.1 ali 4.2, in ki zajema vsaj 10 000 živali letno, se testira na BSE.

⁽¹⁾ Smiselno crtajte eno od teh.

⁽²⁾ UL 121, 29.7.1964, str. 2012/64.

5. Spremljanje pri drugih živali

Poleg testiranj iz točk od 2 do 4 se lahko države članice prostovoljno odločijo tudi za testiranje drugega goveda na svojem ozemlju, zlasti ko te živali izvirajo iz držav z domorodno BSE, če so živali uživale potencialno kontaminirana krmila ali pa so rojene samicam ali imajo poreklo samic, okuženih z BSE.

6. Ukrepi po testiranju

- 6.1 Če je bila žival, ki je bila zaklana za prehrano ljudi, izbrana za testiranje na BSE, se na njenem trupu ne opravi označevanje zdravstvene ustreznosti iz Poglavja XI Priloge I k Direktivi 64/433/EGS, dokler se ne dobi negativen rezultat hitrega testa.
- 6.2 Države članice lahko odstopajo od določb točke 6.1, če je v klavnici vzpostavljen uradni sistem, ki zagotavlja, da nobeni deli pregledane živali, označeni z oznako zdravstvene ustreznosti, ne zapustijo klavnice do pridobitve negativnega rezultata hitrega testa.
- 6.3 Vsi deli telesa živali, ki se testira na BSE, vključno s kožo, ostanejo do pridobitve negativnega rezultata hitrega testa pod uradnim nadzorom, razen če se uničijo v skladu s Prilogo V, točka 3 ali 4.
- 6.4 Vsi deli telesa živali, ki je bila v hitrem testu pozitivna, vključno s kožo, se uničijo v skladu s Prilogo V, točka 3 ali 4, razen tkiv, ki jih je treba zadržati v zvezi z evidencami, določenimi v Poglavju B, oddelek III.
- 6.5 Če se za žival, zaklano za prehrano ljudi, ugotovi pozitiven rezultat hitrega testa, se poleg trupa, ki je na test pozitiven, uničita tudi vsaj dva trupa neposredno pred trupom, ki je na test pozitiven, in dva trupa neposredno za trupom, ki je na test pozitiven, na isti klavni liniji v skladu s točko 6.4.
- 6.6 Države članice lahko odstopajo od določb točke 6.5, če je v klavnici vpeljan sistem, ki preprečuje kontaminacijo med trupi.

II. SPREMLJANJE PRI OVCAH IN KOZAH

1. Splošno

Spremljanje pri ovcah in kozah se opravlja v skladu z laboratorijskimi metodami, določenimi v Prilogi X, Poglavje C, točka 3.2(b).

2. Spremljanje pri zaklanih živalih za prehrano ljudi

Živali, starejše od 18 mesecev ali pri katerih sta skozi dlesen predrla več kot dva stalna sekalca in ki so zaklane za prehrano ljudi, se testirajo skladno z velikostjo vzorca, določeno v tabeli. Vzorčenje je reprezentativno za vsako regijo in letni čas. Izbira vzorca se načrtuje s ciljem preprečevanja prevelike zastopanosti katere koli skupine glede na izvor, vrsto, starost, pasmo, tip proizvodnje ali katero koli drugo lastnost. Starost živali se oceni na podlagi rasti zob, očitnih znakov odraslosti ali drugih zanesljivih podatkov. Kjer je to mogoče, se izognemo večkratnemu vzorčenju iste črede.

Država članica	Minimalna velikost letnega vzorca Zaklane živali ⁽¹⁾
Belgija	3 750
Danska	3 000
Nemčija	60 000
Grčija	60 000
Španija	60 000
Francija	60 000
Irska	60 000
Italija	60 000
Luksemburg	250
Nizozemska	39 000

Država članica	Minimalna velikost letnega vzorca Zaklane živali ⁽¹⁾
Avstrija	8 200
Portugalska	22 500
Finska	1 900
Švedska	5 250
Združeno kraljestvo	60 000

⁽¹⁾ Velikost vzorca je izračunana za zaznavanje prevalence 0,005 % s 95 % zanesljivostjo pri zaklanih živalih v državah članicah, ki koljejo večje število odraslih ovc. V državah članicah, ki koljejo manjše število odraslih ovc, se velikost vzorca izračuna kot 25 % ocenjenega ali evidentiranega števila ovc za zakol, ki so bile zaklane v letu 2000.

Država članica lahko testira manj živali, kot je določeno v tabeli, če najnovejši statistični podatki o zakolu kažejo, da je to število enako 25 % števila ovc za zakol, ki so letno zaklane v državi članici.

3. Spremljanje pri živalih, ki niso zaklane za prehrano ljudi

Živali, starejše od 18 mesecev ali pri katerih sta skozi dlesen predrla več kot dva stalna sekalca, ki so poginile ali so bile pokončane, ampak ki niso bile:

- pokončane v okviru programa za izkoreninjenje bolezni,
- zaklane za prehrano ljudi,

se testirajo v skladu z velikostjo vzorca, določeno v tabeli. Vzorčenje je reprezentativno za vsako regijo in letni čas. Izbira vzorca se načrtuje s ciljem preprečevanja prevelike zastopanosti katere koli skupine glede na izvor, vrsto, starost, pasmo, tip proizvodnje ali katero koli drugo lastnost. Starost živali se oceni na podlagi rasti zob, očitnih znakov odraslosti ali drugih zanesljivih podatkov. Kjer je to mogoče, se izognemo večkratnemu vzorčenju iste črede.

Države članice se lahko odločijo, da bodo iz vzorčenja izključile odročna območja z nizko gostoto živali, kjer ni organiziranega zbiranja mrtvih živali. Države članice, ki to odstopanje uporabijo, o tem obvestijo Komisijo in predložijo spisek območij, za katera se uporablja odstopanje. Odstopanje ne more zajeti več kot 10 % populacije ovc in koz v državi članici.

Država članica	Minimalna velikost letnega vzorca ⁽¹⁾
Belgija	450
Danska	400
Nemčija	6 000
Grčija	6 000
Španija	6 000
Francija	6 000
Irska	6 000
Italija	6 000
Luksemburg	30
Nizozemska	5 000
Avstrija	1 100
Portugalska	6 000
Finska	250
Švedska	800
Združeno kraljestvo	6 000

⁽¹⁾ Velikost vzorca je izračunana za zaznavanje prevalence 0,05 % s 95 % zanesljivostjo pri poginjenih živalih v državah članicah z veliko populacijo ovc. V državah članicah z manjšo populacijo ovc se velikost vzorca izračuna kot 50 % ocenjenega števila poginjenih živali (ocenjena smrtnost 1 %).

4. Spremljanje okuženih čred

od 1. oktobra 2003, morajo biti živali, ki so starejše od 12 mesecev ali imajo stalni sekalec, ki je predril skozi dlesen, pokončane v skladu z določbami Priloge VII, točka 2(b)(i) ali (ii) ali točka 2(c), testirane na osnovi izbire preprostega navadnega vzorca v skladu z velikostjo vzorca, navedeno v preglednici.

Število izločenih živali v čredi v 12 mesecih	Minimalna velikost vzorca (%)
70 ali manj	Vse upravičene živali
80	68
90	73
100	78
120	86
140	92
160	97
180	101
200	105
250	112
300	117
350	121
400	124
450	127
500 ali več	150

(¹) Velikost vzorca je izračunana tako, da je 95 % zanesljivost, da bo zajeta vsaj ena pozitivna žival, če je bolezen prisotna, pri minimalni prevalenci 2 % v testirani populaciji.

5. Spremljanje drugih živali

Poleg programov spremljanja iz točk 2, 3 in 4 lahko države članice prostovoljno izvajajo spremljanje drugih živali, zlasti:

- živali, ki se uporabljajo za proizvodnjo mleka,
- živali, ki izvirajo iz držav z domorodnimi TSE,
- živali, ki so zaužile potencialno kontaminirano krmo,
- živali, ki so rojene ali izvirajo od samic, okuženih s TSE,
- živali iz čred, okuženih s TSE.

6. Ukrepi po testiranju ovc in koz

- 6.1 Če je bila žival, ki je bila zaklana za prehrano ljudi, izbrana za testiranje na TSE, se na njenem trupu ne opravi označevanje zdravstvene ustreznosti iz Poglavja XI Priloge I k Direktivi 64/433/EGS, dokler se ne dobi negativen rezultat hitrega testa.
- 6.2 Države članice lahko odstopajo od določb točke 6.1, če je v klavnici vzpostavljen uradni sistem, ki zagotavlja, da nobeni deli pregledane živali, označeni z oznako zdravstvene ustreznosti, ne zapustijo klavnice do pridobitve negativnega rezultata hitrega testa.
- 6.3 Vsi deli telesa testirane živali, vključno s kožo, ostanejo pod uradnim nadzorom do pridobitve negativnega rezultata hitrega testa, razen če se uničijo v skladu s točko 3 ali 4 Priloge V.
- 6.4 Vsi deli telesa živali, ki je bila v hitrem testu pozitivna, vključno s kožo, se uničijo v skladu s Prilogo V, točka 3 ali 4, razen tkiv, ki jih je treba zadržati v zvezi z evidencami, določenimi v Poglavju B, Oddelek III.

7. Genotipizacija

- 7.1 Genotip prionskega proteina se določi pri vsakem pozitivnem primeru TSE pri ovcah. Primeri TSE, najdeni pri odpornih genotipih (ovce z genotipi, ki kodirajo alanin na obeh alelih na kodonu 136, arginin na obeh alelih na kodonu 154 in arginin na obeh alelih na kodonu 171), se nemudoma prijavijo Komisiji. Če je mogoče, se takšni primeri predložijo za tipizacijo seva. Če tipizacija seva takšnih primerov ni mogoča, se uvede za izvorno čredo in vse preostale črede, v katerih je žival bila, poostreno spremljanje z namenom odkritja drugih primerov TSE za tipizacijo seva.
- 7.2 Poleg živali, ki so bile genotipizirane po določbah točke 7.1, se določi tudi genotip prionskega proteina pri naključnem podvzorcju ovc, testiranih po določbah Poglavlja A, oddelek II, točka 2. Ta podvzorec predstavlja najmanj en procent skupnega vzorca vsake države članice in ni manjši kot 100 živali na državo članico. Z odstopanjem se lahko države članice odločijo za genotipizacijo ekvivalentnega števila živih živali podobne starosti.

III. SPREMLJANJE DRUGIH ŽIVALSKIH VRST

Države članice lahko prostovoljno opravljajo spremljanje TSE pri živalskih vrstah, ki niso govedo, ovce ali koze.

POGLAVJE B

I. PODATKI, KI JIH MORAJO DRŽAVE ČLANICE PREDLOŽITI V SVOJEM POROČILU

1. Število sumljivih primerov na živalsko vrsto, za katero so uvedene omejitve gibanja v skladu s členom 12(1).
2. Število sumljivih primerov na živalsko vrsto, ki je predmet laboratorijskih pregledov v skladu s členom 12(2), in rezultate pregledov.
3. Število čred, pri katerih so bili sumljivi primeri pri ovcah in kozah prijavljeni in preiskani na podlagi člena 12(1) in (2).
4. Ocenjena velikost vsake subpopulacije iz Poglavlja A, Oddelek I, točki 3 in 4.
5. Število govedi, testiranih v vsaki subpopulaciji iz Poglavlja A, Oddelek I, točke 2 do 5, metoda izbire vzorca in rezultat testov.
6. Ocenjena velikost subpopulacij iz Poglavlja A, Oddelek II, točki 2 in 3, ki so bile določene za vzorčenje.
7. Število živali in čred ovc in koz, testiranih v vsaki subpopulaciji iz Poglavlja A, Oddelek II, točke 2 do 5, metoda izbire vzorca in rezultat testov.
8. Število, starostna in geografska distribucija pozitivnih primerov BSE in praskavca (scrapie). Država izvora pozitivnih primerov BSE in praskavca, če ta ni ista kot država poročevalka. Število in geografska distribucija čred, pozitivnih na praskavec. Za vsak primer BSE je treba podati leto in, če je mogoče, mesec rojstva.
9. Pozitivni primeri TSE, potrjeni pri živalih, ki niso govedo, ovce ali koze.
10. Genotip in, če je mogoče, pasma vsake živali, ki je bila vzorčena v vsaki subpopulaciji iz Poglavlja A, del II, točki 7.1 in 7.2.

II. PODATKI, KI JIH V SVOJEM ZBIRNIKU PREDLOŽI KOMISIJA

Zbirnik se predloži v obliki tabele in zajema najmanj podatke iz Dela I za vsako državo članico.

III. EVIDENCE

1. Pristojni organ sedem let hrani evidence o:
 - številu in tipih živali, za katere so uvedene omejitve gibanja, kot je navedeno v členu 12(1),
 - številu in rezultatih kliničnih in epidemioloških preiskav, kot je navedeno v členu 12(1),
 - številu in rezultatih laboratorijskih preiskav, kot je navedeno v členu 12(2),

- številu, identiteti in izvoru živali, ki so bile vzorčene v okviru programov spremljanja iz Poglavja A in, če je mogoče, starosti, pasmi in anamnestičnih podatkih,
 - genotipu prionskega proteina pozitivnih primerov TSE pri ovcah.
2. Preiskovalni laboratorij sedem let hrani vse evidence o testiranju, zlasti laboratorijske dnevnike in, če je primerno, parafinske bloke ter fotografije prenosov western.“

2. Priloga XI se nadomesti z naslednjo:

„PRILOGA XI

PREHODNI UKREPI IZ ČLENOV 22 IN 23

A. Za živalska tkiva s specifičnim tveganjem, mehansko izkoščeno meso in tehnike klanja

1. (a) Naslednja tkiva so določena kot živalska tkiva s specifičnim tveganjem:
- (i) lobanja z očmi in možgani in brez čeljusti, hrbtenica z izjemo repnih vretenc, prečnih podaljškov ledvenih in prsnih vretenc ter kril križnice, ampak vključno z dorzalnimi bazalnimi gangliji in hrbtenjačo, goveda, starejšega od 12 mesecev ter tonzile, prebavila od dvanajsternika do danke ter mezentriji goveda vseh starosti;
 - (ii) lobanja z možgani in očmi, tonzile ter hrbtenjača ovc in koz, ki so starejše od 12 mesecev ali imajo stalni sekalec, ki je predril skozi dlesen ter vranica in ileum ovc in koz vseh starosti.
- Zgoraj določena starost za odstranjevanje hrbtenice pri govedu se lahko prilagodi s spreminjanjem te uredbe glede na statistično verjetnost pojava BSE v ustreznih starostnih skupinah populacije goveda Skupnosti na podlagi rezultatov spremljanja BSE, kot ga določa Poglavlje A.1 Priloge III.
- (b) Poleg živalskih tkiv s specifičnim tveganjem, ki so naštet pod (a), morajo biti kot živalska tkiva s specifičnim tveganjem v Združenem kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska ter na Portugalskem, z izjemo avtonomne regije Azorov, določena tudi naslednja tkiva: cela glava brez jezika, vključno z možgani, očmi, gangliji trigeminusa; timus, vranica in hrbtenjača goveda, starejšega od 6 mesecev.

2. Z odstopanjem od točke 1(a)(i) se lahko v skladu s postopkom iz člena 24(2) sprejme odločitev o dovoljevanju uporabe hrbtenice in dorzalnih bazalnih ganglijev goveda:
- (a) rojenega, neprekinjeno rejena in zaklanega v državah članicah, za katere je z znanstveno oceno ugotovljeno, da je pojav BSE pri domorodnem govedu zelo malo verjeten ali malo verjeten, ampak ne izključen; ali
 - (b) rojenega po datumu dejanske uveljavitve prepovedi krmljenja prežvekovalcev z beljakovinami sesalcev v državah članicah s prijavljeno BSE pri domorodnih živalih ali državah članicah, za katere je z znanstveno oceno ugotovljeno, da je pojav BSE pri domorodnem govedu verjeten.

Združeno kraljestvo, Portugalska in Švedska lahko izkoristijo to odstopanje na podlagi predhodno predanih in ovrednotenih dokazov. Druge države članice lahko zaprosijo za to odstopanje tako, da predložijo Komisiji prepričljive dodatne dokaze za točko (a) ali (b), kot je smiselno.

Države članice, ki izkoriščajo to odstopanje, zagotovijo poleg zahtev iz Priloge III, Poglavlja A, oddelek I tudi uporabo enega od odobrenih hitrih testov, naštetih v Prilogi X, Poglavlje C, točka 4, za vse govedo, starejše od 30 mesecev, ki:

- (i) je poginilo na kmetiji ali med prevozom, ampak ni bilo zaklano za prehrano ljudi, z izjemo poginulih živali v odmaknjenih področjih z nizko gostoto živali v državah članicah, v katerih je verjetnost pojava BSE majhna;
- (ii) je bilo predmet običajnega zakola za prehrano ljudi.

To odstopanje se ne odobri z namenom, da bi se dovolila uporaba hrbtenice in dorzalnih bazalnih ganglijev goveda, starejšega od 30 mesecev, iz Združenega kraljestva ali Portugalske, z izjemo avtonomne regije Azorov.

Izvedenci Komisije lahko izvajajo preglede na kraju samem, da v skladu s členom 21 nadalje preverijo predane dokaze.

3. Kosti goveda, ovc in koz se ne uporabljajo za proizvodnjo mehansko izkoščenega mesa.

4. Trganje tkiva centralnega živčnega sistema s podolgovatim paličastim instrumentom, s katerim se po omamljanju prodre v lobanjsko votlino, se ne izvaja pri govedu, ovcah ali kozah, katerih meso je namenjeno prehrani ljudi ali živali.
5. Živalska tkiva s specifičnim tveganjem se odstranjujejo v:
 - (a) klavnicah, ali, kjer je ustrezno, na drugih mestih zakola;
 - (b) razsekovalnicah, v primeru hrbtenice goveda;
 - (c) kjer je ustrezno, v vmesnih obratih iz Uredbe (ES) št. 1774/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, člen 10 ali uporabniških in zbirnih centrih, pooblaščenih in registriranih po Uredbi (ES) št. 1774/2002, člen 23(2)(c)(iv), (vi) in (vii).

Zgornje določbe se ne uporabljajo za tkiva iz kategorije 1, namenjena za prehrano ptic mrhovinark v skladu s členom 23(2)(d) Uredbe (ES) št. 1774/2002.

6. Jeziki goveda vseh starosti, namenjeni za prehrano ljudi ali živali, se odstranijo v klavnici s prečnim rezom pred podaljškom osnovne jezične kosti.
7. Meso z glave se pri govedu, starejši od 12 mesecev, odstrani v klavnicah v skladu s sistemom nadzora, ki ga priznava pristojni organ, da se prepreči možnost onesnaženja mesa z glavom centralnega živčnega sistema. Sistem vključuje najmanj naslednje določbe:
 - odstranitev mesa poteka v za to namenjenem prostoru, ki je fizično ločen od drugih delov klavne linije,
 - če se glave odstranijo s tekočega traku ali kavljev preden se z njih odstrani meso, se luknja od strela foramen magnum zapreta s trdnim neprepustnim čepom. Če se odvzame vzorec možganskega debela za laboratorijsko testiranje na BSE, se foramen magnum zapre takoj po odvzemu vzorca,
 - meso se ne odstrani s tistih glav, pri katerih se oči poškodujejo ali uničijo tik pred zakolom ali po njem, ali ki so kako drugače poškodovane tako, da bi lahko onesnažile meso z tkivom centralnega živčnega sistema,
 - meso se ne odstrani s tistih glav, ki niso bile pravilno zaprte v skladu z drugo alineo,
 - brez poseganja v splošna pravila o higieni se uvedejo posebna delovna navodila za preprečevanje onesnaženja mesa z glave med odstranjevanjem, zlasti v primeru, ko se med delom uniči čep iz druge alinee ali pa se poškodujejo oči,
 - uvede se načrt jemanja vzorcev z ustreznim laboratorijskim testom za zaznavanje tkiva centralnega živčnega sistema, s katerim se preverja pravilno izvajanje ukrepov za zmanjšanje možnosti onesnaženja.
8. Države članice se lahko z odstopanjem od zahtev iz točke 7 odločijo, da v klavnici uporabijo kakšen drug sistem nadzora za odstranjevanje mesa z glav govedi, ki zagotavlja enakovredno zmanjšanje možnosti onesnaženja mesa z glave s tkivom centralnega živčnega sistema. Uvede se načrt jemanja vzorcev s ustreznim laboratorijskim testom za zaznavanje tkiva centralnega živčnega sistema, s katerim se preverja pravilno izvajanje ukrepov za zmanjšanje možnosti onesnaženja. Države članice, ki izkoristijo to odstopanje, obvestijo Komisijo in druge države članice v okviru Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali o svojem sistemu nadzora in o rezultatih jemanja vzorcev.
9. Določbe točke 7 in 8 se ne uporabljajo za odstranitev jezika v skladu s točko 6 niti za odstranjevanje mesa ličnic v klavnici, če se pri tem ne odstrani glava goveda s tekočega traku ali kavljev.
10. Z odstopanjem od točk 5 in 7 se lahko države članice odločijo za odobritev:
 - (a) odstranjevanja hrbtenjače ovc in koz v razsekovalnicah, ki so za to posebej odobrene;
 - (b) odstranjevanja hrbtenice iz trupov ali delov trupov v mesnicah, ki so za to posebej odobrene, nadzorovane in registrirane;
 - (c) odstranjevana mesa z glave govedi v razsekovalnicah, ki so za to posebej odobrene v skladu z naslednjimi določbami:
 - glave govedi, namenjene za prevoz v razsekovalnice, ki so posebej odobrene za odstranjevanje mesa z glave, morajo izpolnjevati naslednje določbe:
 - glave morajo v času hrambe in med prevozom iz klavnice v posebej odobreno razsekovalnico viseti na nosilcu,

⁽¹⁾ UL L 273, 10.10.2002, str. 1.

- luknja od strela in *foramen magnum* se pravilno zapreta s trdnim nepropustnim čepom preden se glave s tekočega traku ali kavljev prestavijo na nosilce. Če se odvzame vzorec možganskega debla za laboratorijsko testiranje na BSE, se *foramen magnum* zapre takoj po odvzemu vzorca,
- glave, na katerih luknja od strela in *foramen magnum* nista pravilno zaprti v skladu z drugo alineo, pri katerih se oči poškodujejo ali uničijo tik pred zakolom ali po njem, ali ki so kako drugače poškodovane tako, da bi lahko onesnažile meso z glave s tkivom centralnega živčnega sistema, se izločijo iz prevoza v posebej odobrene razsekovalnice,
- uvede se načrt jemanja vzorcev s ustreznim laboratorijskim testom za zaznavanje tkiva centralnega živčnega sistema, s katerim se preverja pravilno izvajanje ukrepov za zmanjšanje možnosti onesnaženja;

odstranjevanje mesa z glav govedu v posebej odobrenih razsekovalnicah poteka v skladu s sistemom nadzora, ki ga priznava pristojni organ, da se prepreči možnost onesnaženja mesa z glave. Sistem vključuje vsaj:

- vse glave morajo biti pred začetkom odstranjevanja mesa vizualno pregledane, da se ugotovi, ali kažejo znake onesnaženja ali poškodbe in ali so odprtine pravilno zaprte,
- meso se ne odstrani s tistih glav, na katerih luknja od strela in *foramen magnum* nista bili pravilno zaprti, pri katerih se oči poškodujejo tik pred zakolom ali po njem ali ki so kako drugače poškodovane tako, da bi lahko okužile meso z glave s tkivom centralnega živčnega sistema. Meso se prav tako en odstrani z glav, pri katerih obstaja sum, da so bile okužene s takšnimi glavami,
- brez poseganja v splošna pravila o higieni se uvedejo posebna delovna navodila za preprečevanje onesnaženja mesa z glave med prevozom in odstranjevanjem mesa, zlasti v primeru, ko se med delom uniči čep ali pa se poškodujejo oči,
- uvede se načrt jemanja vzorcev s ustreznim laboratorijskim testom za zaznavanje tkiva centralnega živčnega sistema, s katerim se preverja pravilno izvajanje ukrepov za zmanjšanje možnosti onesnaženja.

11. Vsa živalska tkiva s specifičnim tveganjem se takoj po odstranitvi pobarvajo ali ustrezno označijo, nato pa se uničijo v skladu z določbami iz Uredbe (ES) št. 1774/2002, in zlasti v členu 4(2).
12. Države članice izvajajo redne uradne preglede, s katerimi preverjajo pravilno uporabo tega dela ter zagotovijo, da so sprejeti ukrepi za preprečevanje okužb, zlasti v klavnicah, razsekovalnicah ali drugih prostorih, kjer se odstranjuje živalsko tkivo s specifičnim tveganjem, kot so mesnice ali obrati iz točke 5(c).

Države članice zlasti vzpostavijo sistem, s katerim zagotavljajo in preverjajo, da:

- (a) se živalska tkiva s specifičnim tveganjem, ki se uporabljajo za namene odobrene po členu 1(2) in po Uredbi (ES) št. 1774/2002, dejansko uporabljajo samo za odobrene namene;
- (b) so živalska tkiva s specifičnim tveganjem uničena v skladu z Uredbo (ES) št. 1774/2002.

13. Države članice se lahko odločijo, da se dovoli odprema glav ali trupov, ki vsebujejo živalska tkiva s specifičnim tveganjem, v drugo državo članico, če se je ta druga država članica strinjala s sprejemom materiala in odobrila specifične pogoje, ki se uporabljajo za tak prevoz.

Vendar pa se lahko trupi, polovice trupov, razsekane v največ tri kose, in četrtine trupov, ki ne vsebujejo drugih živalskih tkiv s specifičnim tveganjem kot hrbtenice z dorzalnimi bazalnimi gangliji, uvozijo v državo članico ali odpremiijo v drugo državo članico brez predhodnega soglasja slednje.

14. Vzpostavi se sistem nadzora odstranjevanja hrbtenice, kot je določeno v točki 1(a)(i). Sistem vključuje najmanj naslednje ukrepe:
 - (a) trupe ali dele trupov goveda, ki vsebujejo hrbtenico, označi z modro črto na oznaki iz Uredbe (ES) št. 1760/2000, če odstranjevanje hrbtenice ni zahtevano;
 - (b) specifična navedba števila govejih trupov ali kosov trupov, za katere je zahtevana odstranitev hrbtenice in za katere odstranitev hrbtenice ni zahtevana, se doda v komercialni dokument iz člena 3(1)(A)(f)(ii) Direktive 64/433/EGS ali dokument iz člena 1(2) Odločbe Komisije 93/13/EGS⁽¹⁾, kot je smiselno;
 - (c) mesnice hranijo komercialne dokumente iz točke (b) najmanj eno leto.

⁽¹⁾ UL L 9, 15.1.1993, str. 3.

15. (a) Spodaj naštetih izdelki živalskega izvora so predmet pogojev iz (b) o uvozu v Skupnost:
- živalska tkiva s specifičnim tveganjem iz točke 1(a),
 - sveže meso: meso, opredeljeno v Direktivi 64/433/EGS,
 - mleto meso in polpripravljene mesne jedi: mleto meso in polpripravljene mesne jedi, opredeljene v Direktivi 94/65/ES⁽¹⁾,
 - mesni izdelki: mesni izdelki, opredeljeni v Direktivi 77/99/EGS⁽²⁾,
 - drugi izdelki živalskega izvora: drugi izdelki živalskega izvora, kot so opredeljeni v Direktivi 77/99/EGS,
 - topljene masti, kot so navedene v Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - želatina, kot je navedena v Direktivi 92/118/EGS in Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - hrana za hišne živali, kot je navedena v Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - izdelki iz krvi, kot so navedeni v Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - predelane živalske beljakovine, kot so navedene v Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - kosti in izdelki iz kosti, kot je navedeno v Uredbi (ES) št. 1774/2002,
 - tkiva iz kategorije 3, kot so navedeni v Uredbi (ES) št. 1774/2002.

Katerikoli sklic na ‚izdelke živalskega izvora‘ pomeni izdelke živalskega izvora, naštetih v tej točki, in ne zadeva drugih izdelkov živalskega izvora, ki vsebujejo te izdelke živalskega izvora ali so iz njih pridobljeni.

- (b) Če se zgoraj omenjeni izdelki živalskega izvora, ki vsebujejo material goveda, ovc ali koz, uvozijo v Skupnost iz tretjih držav ali njihovih regij, mora zdravstvena spričevala spremljati deklaracija, ki jo podpiše pristojni organ države proizvodnje, in ki se glasi:

„Ta izdelek ne vsebuje in ni pridobljen iz:

bodisi (*)

živalskih tkiv s specifičnim tveganjem, kot so določena v Prilogi XI, oddelek A Uredbe (ES) št. 999/2001, pridobljenih po 31. marcu 2001 ali mehansko izkošččenega mesa, pridobljenega iz kosti goveda, ovc ali koz, pridobljenega po 31. marcu 2001. Po 31. marcu 2001 ni bilo govedo, ovce ali koze, iz katerih je ta izdelek narejen, ne zaklano po omamljanju s plinom, vpihanim v lobanjsko votlino, ne pokončano po isti metodi in ne zaklano po trganju tkiva centralnega živčnega sistema s podaljšanim paličastim instrumentom, s katerim se po omamljanju predre v lobanjsko votlino.

Trupi, polovice trupov in četrtine trupov lahko imajo pri uvozu hrbtenico;

ali⁽³⁾

tkiv goveda, ovc ali koz, razen tistih, ki izvirajo od živali rojenih, neprekinjeno rejenih in zaklanih v naslednjih državah:

- Argentina
- Avstralija
- Bocvana
- Brazilija
- Čile
- Kostarika
- Salvador
- Islandija
- Namibija
- Nova Zelandija
- Nikaragva
- Panama
- Paragvaj
- Singapur
- Svazi
- Urugvaj
- Vanuatu⁴.

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 94/65/ES z dne 14. decembra 1994 o zahtevah za proizvodnjo in dajanje na trg mletega mesa in mesnih pripravkov (UL L 368, 31.12.1994, str. 10).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 77/99/EGS z dne 21. decembra 1976 o problemih zdravstvenega varstva, ki vplivajo na trgovino znotraj Skupnosti z mesnimi izdelki (UL L 26, 31.1.1977, str. 85). Direktiva, nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 97/76/ES (UL L 10, 16.1.1998, str. 25).

^(*) Smiselno črtajte eno od teh.

⁽³⁾ UL 121, 29.7.1964, str. 2012/64.